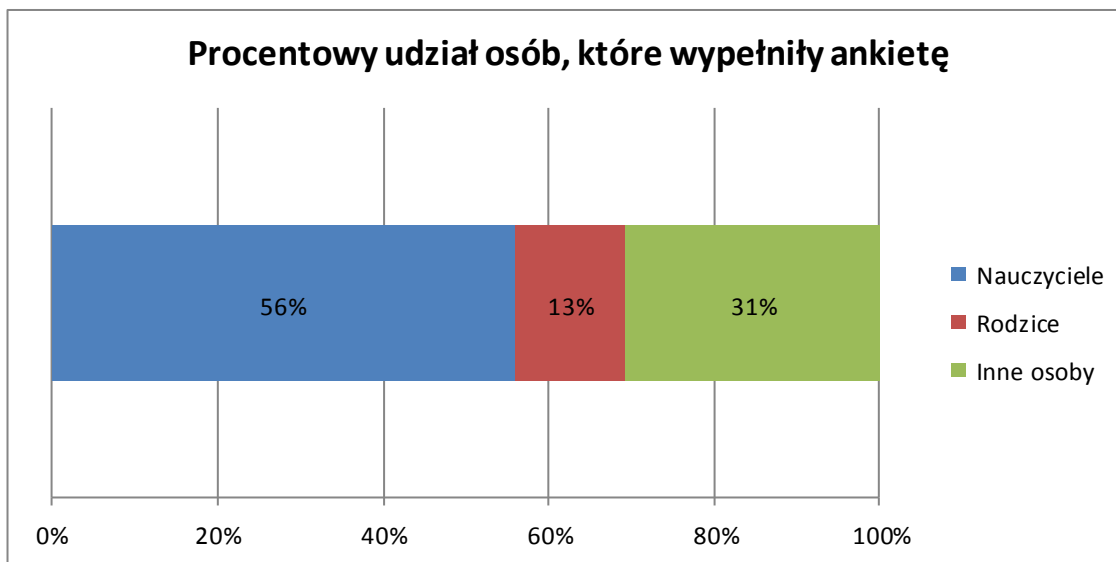
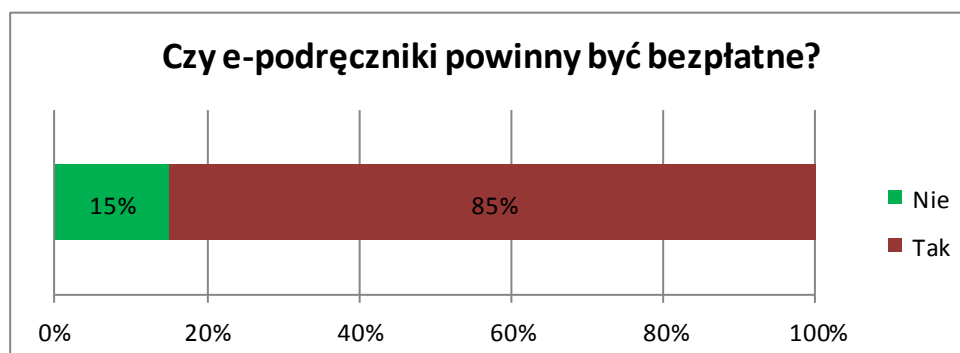

E-podręczniki i „Cyfrowa szkoła” – wyniki ankiety

Ministerstwo Edukacji Narodowej i Ośrodek Rozwoju Edukacji prezentują wyniki ankiety, której celem było zbadanie opinii rodziców, nauczycieli, uczniów i innych osób na temat e-podręczników oraz m.in. na temat dotychczasowego wykorzystania treści cyfrowych w edukacji. Ankieta została przeprowadzona on-line w listopadzie 2012 roku. Udział w niej był anonimowy. W ankiecie wzięło udział 10 229 osób. W tym nauczycieli – 5716, rodziców – 1373, uczniów i innych osób – 3140.

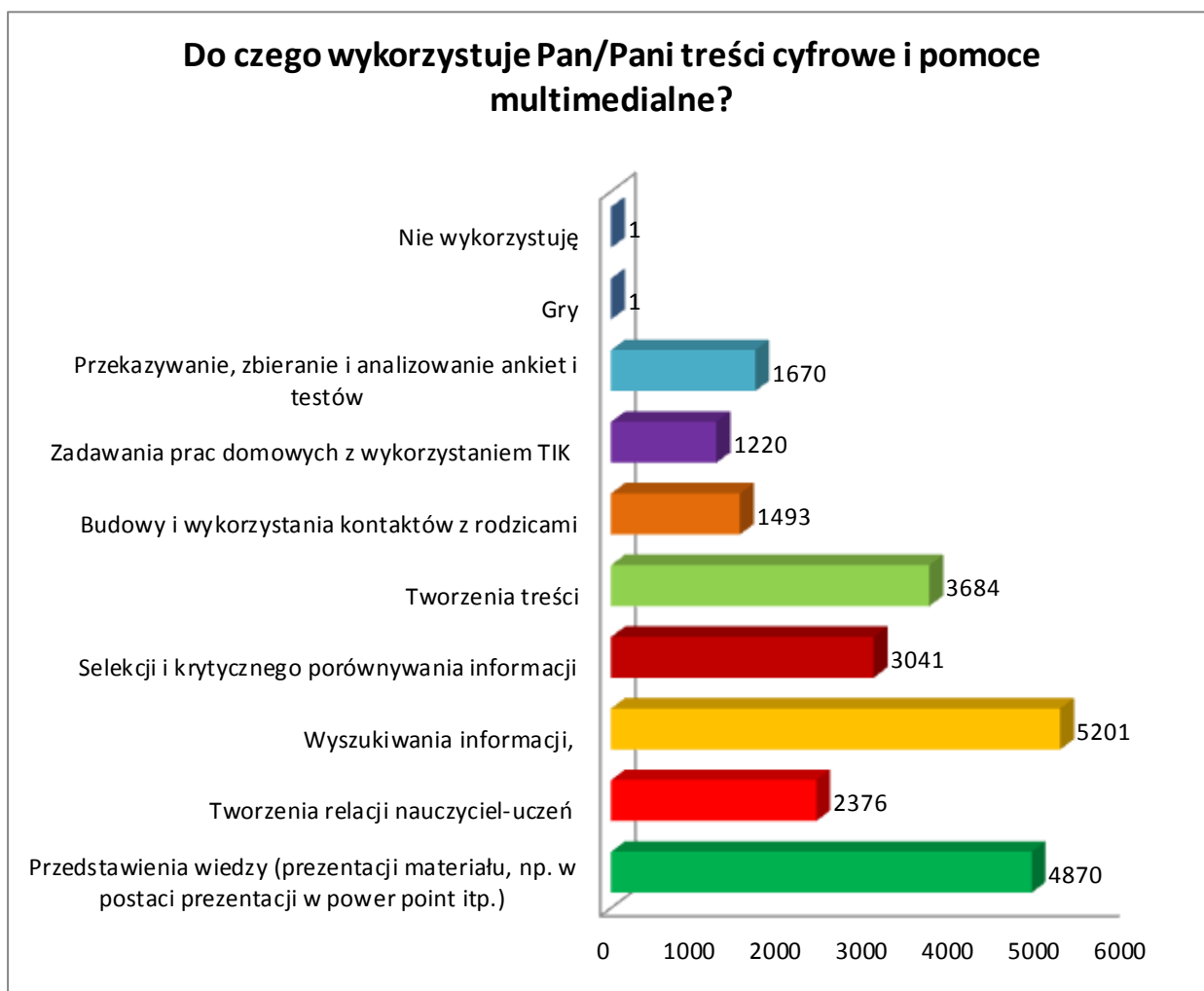
Na pytanie czy e-podręczniki powinny być bezpłatne, aż 85% osób odpowiedziało twierdząco - elektroniczne podręczniki powinny być dostępne nieodpłatnie. Tylko 15% ankietowanych uważa, że korzystanie z e-podręczników powinno być odpłatne.

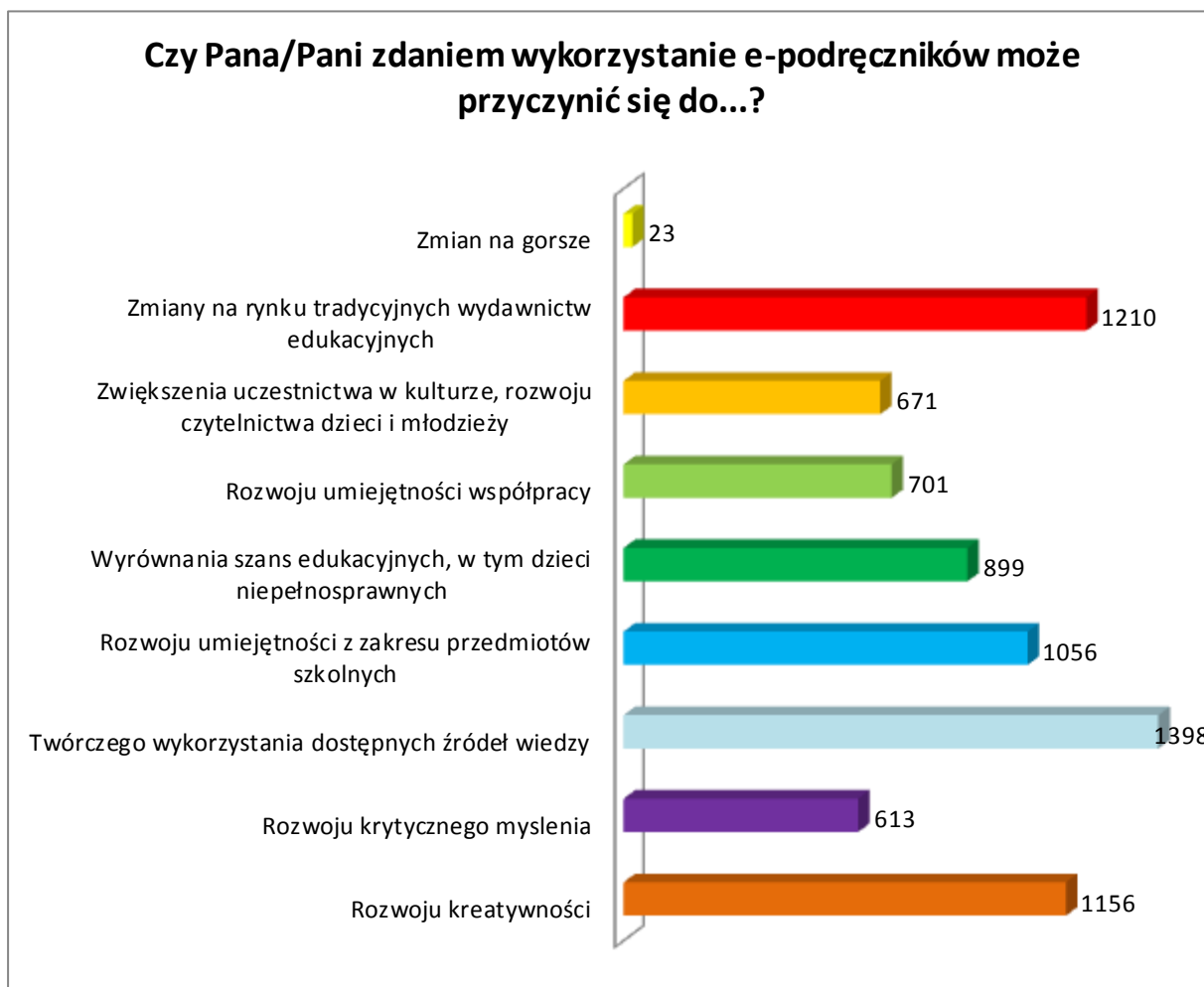
Odpowiedzi poszczególnych grup kształtują się następująco.

NAUCZYCIELE

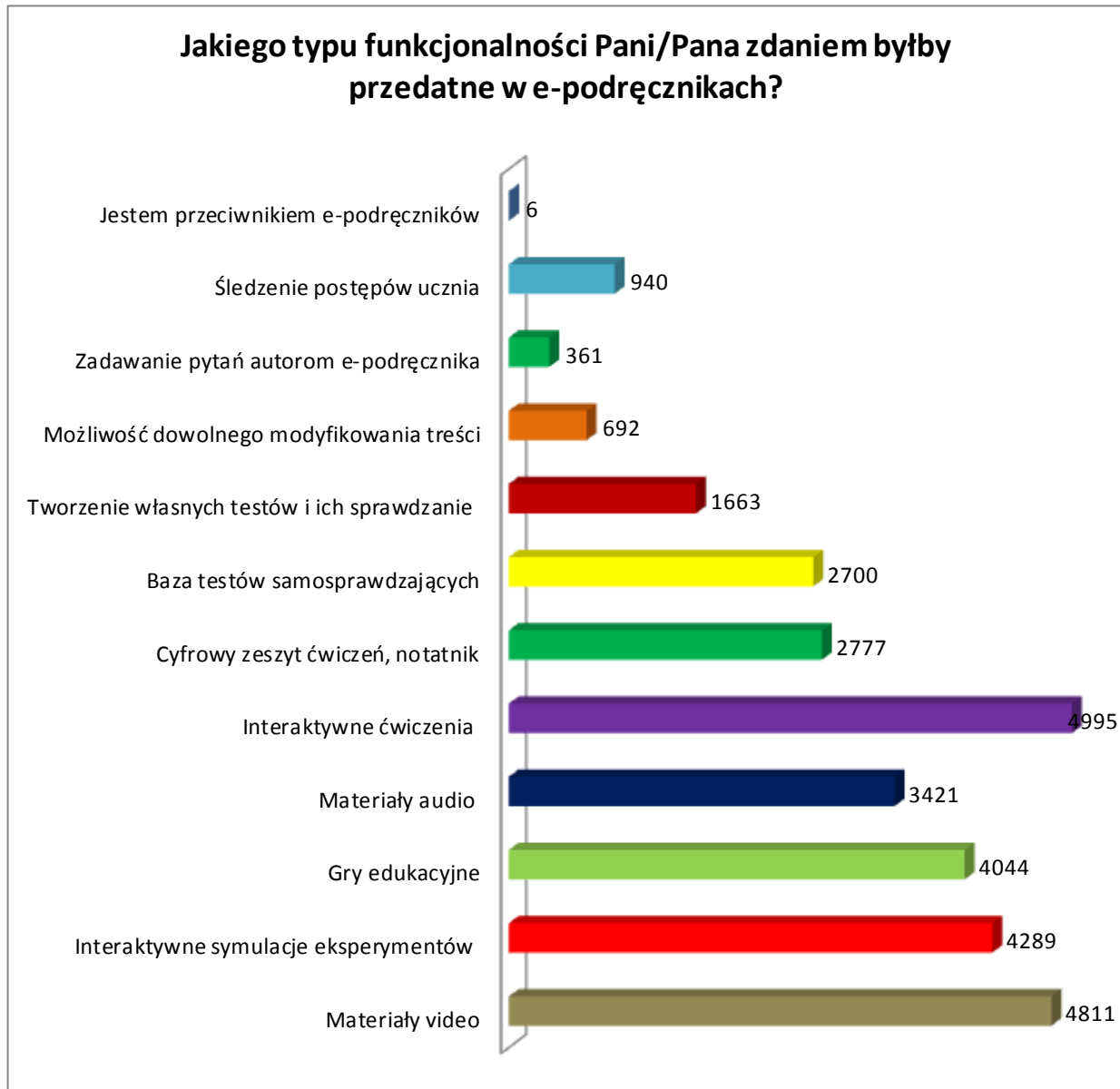
Wśród najpopularniejszych odpowiedzi udzielanych przez nauczycieli na pytanie w „*jaki sposób wykorzystują oni treści cyfrowe i pomoce multimedialne?*” znalazły się: wyszukiwanie informacji, przedstawianie wiedzy w postaci np. prezentacji power point oraz tworzenie własnych treści. Wszystkie odpowiedzi ilustrujące preferencje nauczycieli w zakresie wykorzystywania zasobów cyfrowych przedstawia poniższy wykres.

Nauczyciele dostrzegają potencjał e-podręczników i możliwość ich pozytywnego wpływu na rozwój i postępy uczniów w nauce. Największą liczbę głosów nauczycieli na pytanie, do czego przyczyni się wykorzystanie e-podręczników w edukacji, otrzymały odpowiedzi wskazujące, że e-podręczniki przyczynią się do rozwijania umiejętności twórczego wykorzystania dostępnych źródeł wiedzy, wpłyną na rozwój kreatywności młodzieży oraz pomogą im rozwinąć umiejętności z zakresu przedmiotów szkolnych. Nauczyciele uważają także, że wprowadzenie e-podręczników wywoła zmiany na tradycyjnym rynku wydawniczym. Tylko 23 nauczycieli (0,4%) wyraziło obawy, że nauka z e-podręczników będzie miała negatywny wpływ na jakość kształcenia.

Za największą zaletę tworzonych e-podręczników nauczyciele uznają interaktywne ćwiczenia, które pomogą utrwalić uczniom omawiany materiał. Tę odpowiedź wskazało 4995 nauczycieli z 5716 biorących udział w badaniu (87,4%). Niemniejsze znaczenie dla ankietowanych pedagogów mają materiały wideo i gry edukacyjne. Tylko sześciu nauczycieli wyraziło krytyczne zdanie na temat przewidywanego funkcjonowania e-podręczników w procesie nauczania, nie dostrzegając w planowanych funkcjonalnościach żadnych zalet, a wręcz upatrując w nich zagrożenie dla procesu edukacji dzieci. Pełną listę funkcjonalności, jakie powinien mieć e-podręcznik, by spełnić pokładane w nim oczekiwania nauczycieli, prezentuje poniższy wykres.

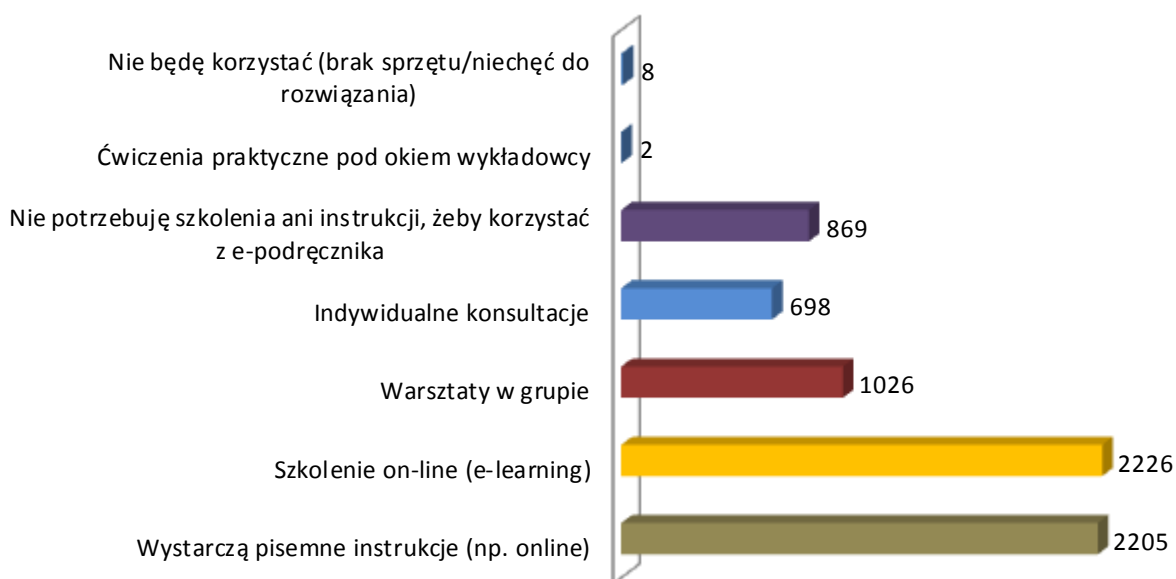

Na pytanie, „*jak nauczyciele wyobrażają sobie pracę z e-podręcznikami?*”, większość z nich odpowiedziała, że e-podręcznik byłby dla nich narzędziem dodatkowym, uzupełniającym podręczniki tradycyjne. Pokazuje to otwartość i gotowość nauczycieli na wprowadzanie najnowszych technologii w proces nauczania. Cieszy fakt, że nauczyciele rozumieją, że Polacy są społeczeństwem informacyjnym i że dzieci należy już w szkole uczyć jak mądrze wykorzystywać dostępne materiały cyfrowe.

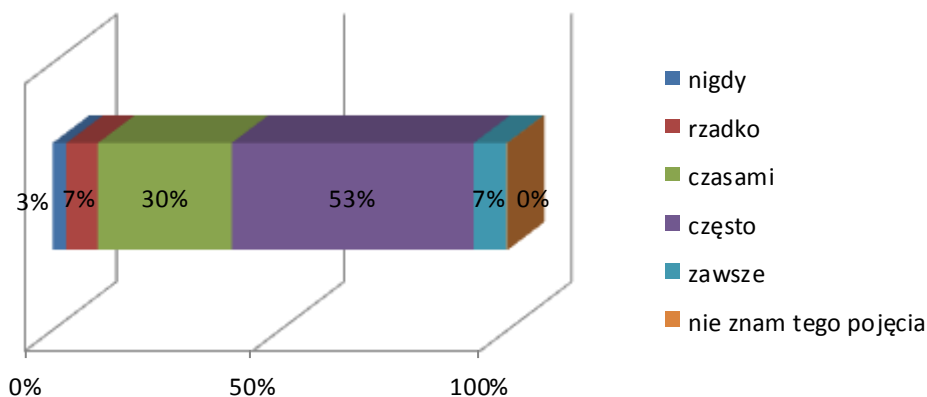
W ankiecie nauczyciele zostali poproszeni o sprecyzowanie, jakiej pomocy w zakresie szkoleń potrzebowaliby, by w pełni wykorzystać możliwości projektu „Cyfrowa Szkoła” i jej komponentu – e-podręczniki. Dla większości nauczycieli wystarczające byłoby odbycie szkolenia w trybie on-line wyjaśniającego zasady wykorzystywania e-podręczników w codziennej pracy dydaktycznej. Niemalże taką samą liczbę wskazań otrzymała odpowiedź, że wystarczającą pomocą byłby pisemne instrukcje. 896 nauczycieli (15,6%) uznało, że nie potrzebuje żadnego szkolenia, żeby korzystać z e-podręczników.

Jakiego typu szkolenia chciałby Pan/chciałby Pani przejść przed rozpoczęciem stosowania e-podręczników?

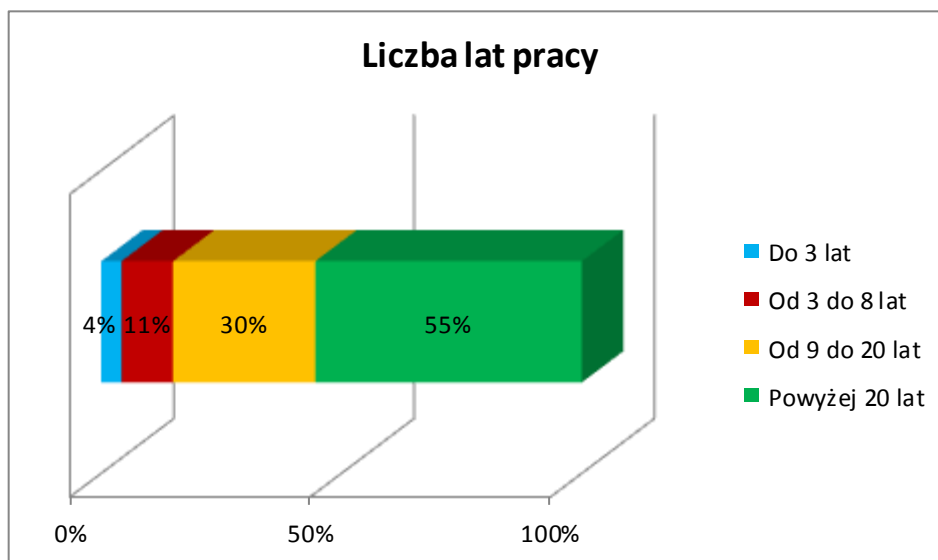
Otwarte zasoby edukacyjne nie są narzędziem nowym dla nauczycieli. Prawie wszyscy nauczyciele biorący udział w ankiecie odpowiedzieli, że korzystają z platform oferujących zasoby edukacyjne takich jak m.in. Scholaris czy Wikipedia. Dla 60% nauczycieli otwarte zasoby edukacyjne są codziennym narzędziem pracy. Tylko 3% ankieterów odpowiedziało, że w ogóle nie korzysta z otwartych zasobów edukacyjnych.

Jak często korzystają Państwo z otwartych zasobów edukacyjnych?

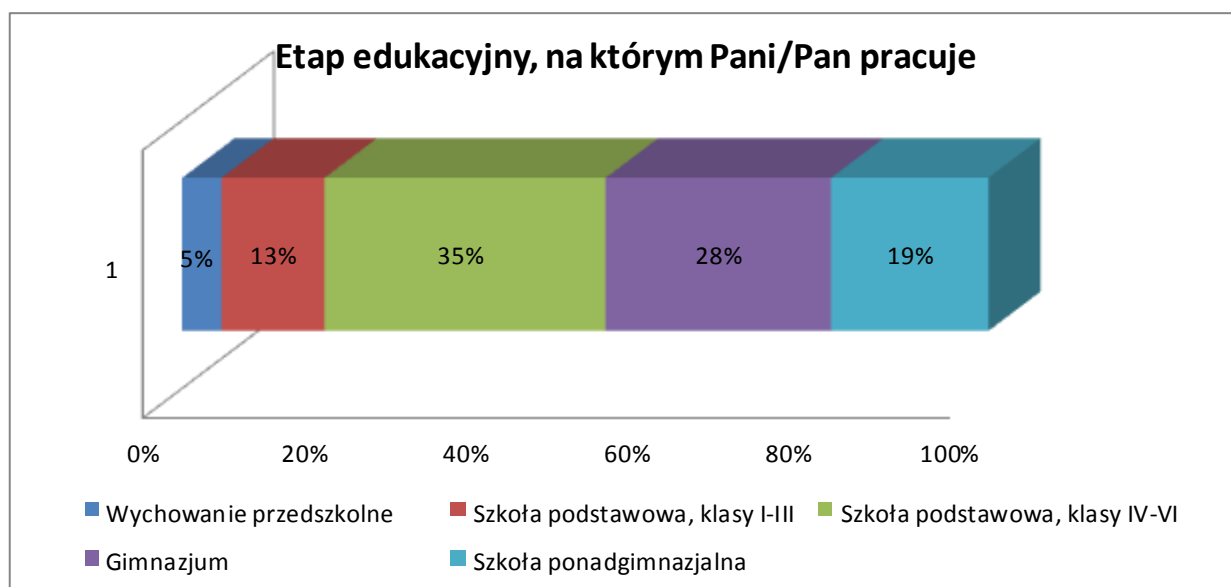

NAUCZYCIELE – METRYCZKA

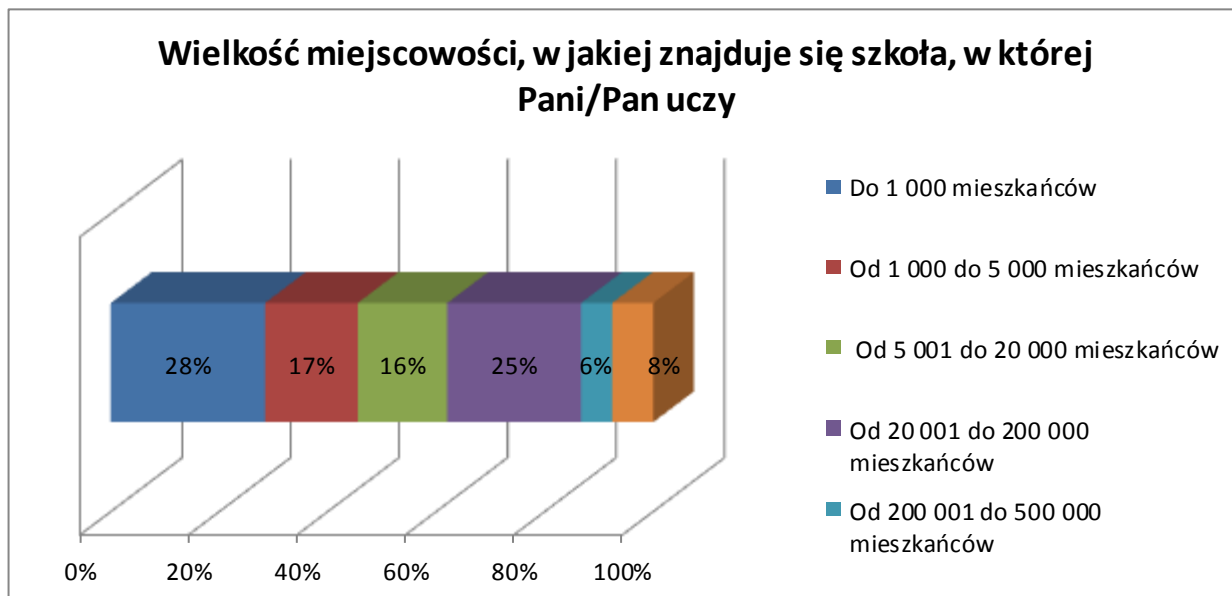
Najbardziej zainteresowani udziałem w ankiecie byli nauczyciele z najdłuższym stażem pracy. Większość nauczycieli biorących udział w ankiecie posiada co najmniej 9-letnie doświadczenie jako pedagog. Aż 55% naucza od ponad 20 lat.

Wśród ankietowanych najliczniej wypowiedzieli się nauczyciele szkół podstawowych i gimnazjalnych, kolejno 48% i 28%.

W ankiecie najliczniej wypowiedzieli się nauczyciele z małych miejscowości do 1 000 mieszkańców, którzy stanowią 28% wszystkich nauczycieli biorących udział w badaniu. Drugą grupę, pod względem liczebności, stanowią nauczyciele pracujący w miejscowościach od 20 000 do 200 000 mieszkańców.

Do czego nauczyciele wykorzystują treści cyfrowe i pomoce multimedialne w zależności od stażu pracy?

Prawie połowa nauczycieli korzysta z technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) do wyszukiwania informacji, a ok. 1 na 7 nauczycieli wykorzystuje je do budowania relacji z rodzicami swoich uczniów. Wyraźnie zależne od stażu pracy jest, jak często sięgają po TIK do tworzenia treści oraz wykorzystywania TIK w zadaniach domowych dla uczniów lub przeprowadzania sprawdzianów w klasie. Najchętniej tworzą treści z wykorzystaniem pomocy multimedialnych nauczyciele ze stażem od 3 do 20 lat (59% ankietowanych), to oni także najchętniej utrzymują kontakty ze swoimi uczniami np. poprzez pocztę elektroniczną (20% ankietowanych, w porównaniu do 5% nauczycieli z niższym stażem i 15% nauczycieli z wyższym). Okazuje się też, że im dłuższy staż pracy, tym częściej nauczyciel wykorzystuje TIK w klasie – zarówno zadając uczniom zadania domowe np. w formie prezentacji power point, jak i tworząc, a następnie analizując, sprawdziany w formie multimedialnych ankiet.

staż pracy/wykorzystanie multimediiów	do prezentacji treści	do tworzenia relacji nauczyciel uczeń	do tworzenia treści	selekcja i krytyczne porównywanie informacji	wyszukiwanie informacji	kontakty z rodzicami	TIK na lekcji/w zadaniach domowych
do 3 lat	30%	5%	28%	6%	41%	17%	8%
3 do 8 lat	52%	19%	59%	20%	42%	17%	16%
9 do 20 lat	53%	20%	59%	31%	42%	14%	19%
powyżej 20 lat	53%	15%	47%	32%	65%	13%	25%

Wśród nauczycieli wypowiadających się na temat e-podręczników, zdecydowanie dominowały kobiety. W ankiecie wyraziło swoją opinię 78% nauczycielek i 22% nauczycieli.

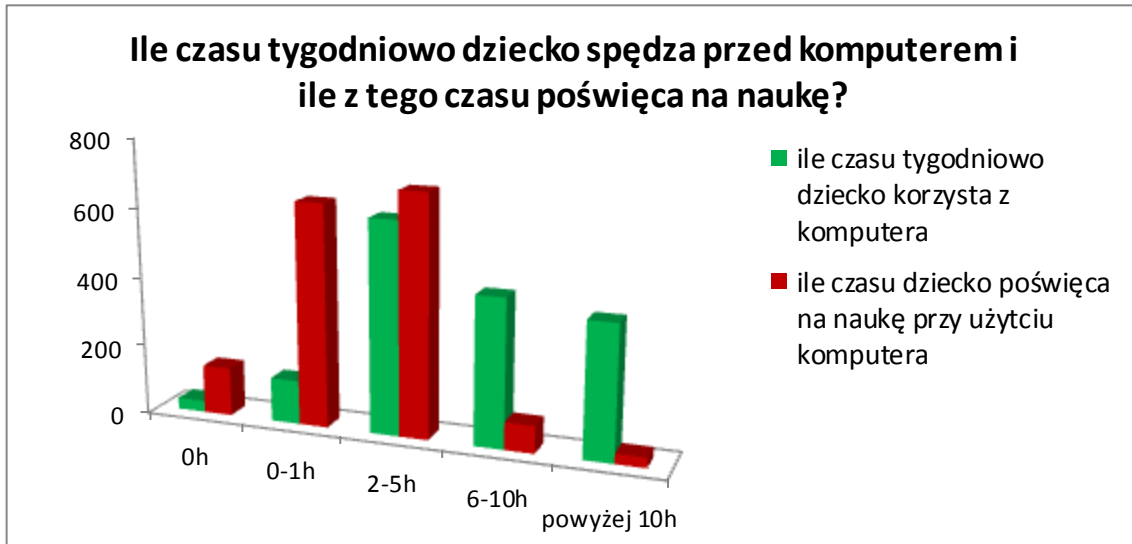

RODZICE

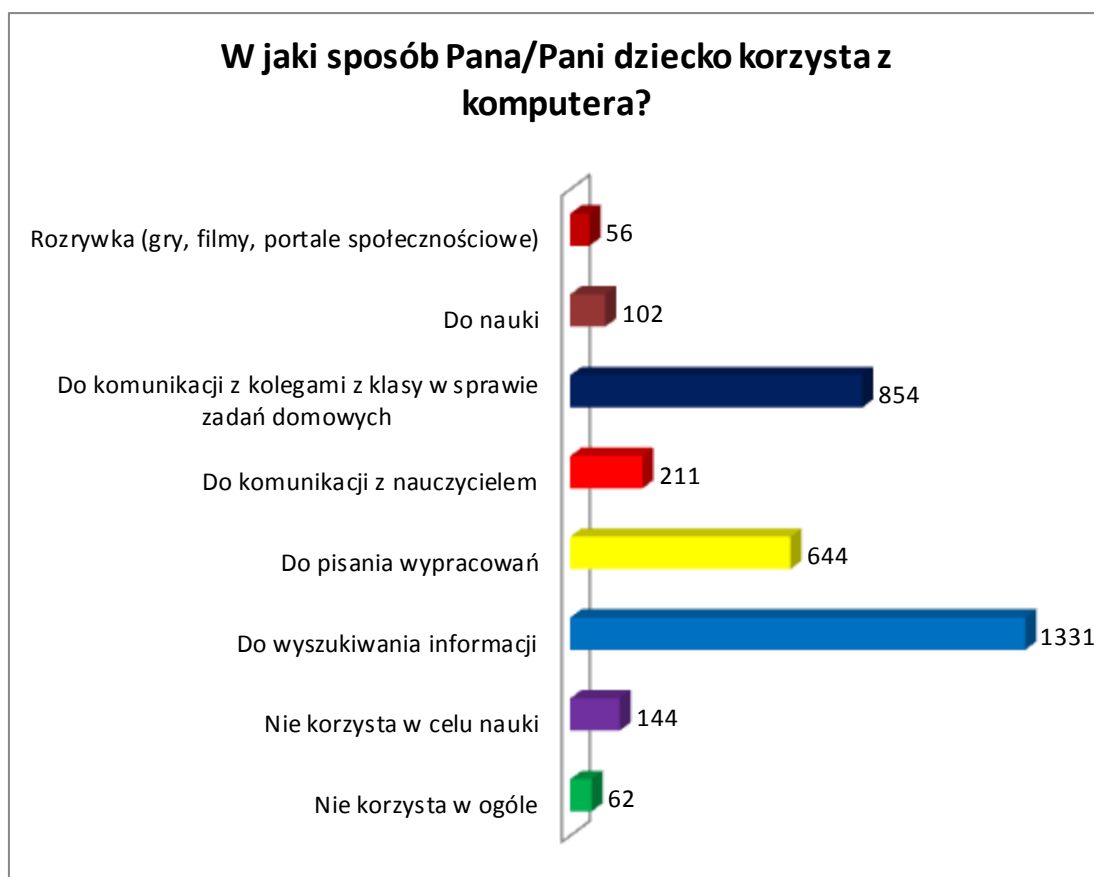
Na pytanie: *Zakładając, że e-podręcznik ma być czymś więcej niż wersją elektroniczną „zwykłego” podręcznika, jakiego typu funkcjonalności zachęciłby Pana/pani dziecko do nauki?*, rodzice najczęściej wskazywali na interaktywne ćwiczenia i interaktywne symulacje eksperymentów (np. wspomagające nauczanie matematyki lub przyrody). Odpowiedzi te uzyskały największą liczbę głosów. Dla rodziców równie istotne jest, by e-podręcznik zawierał materiały video, gry edukacyjne, materiały audio i bazę testów samosprawdzających.

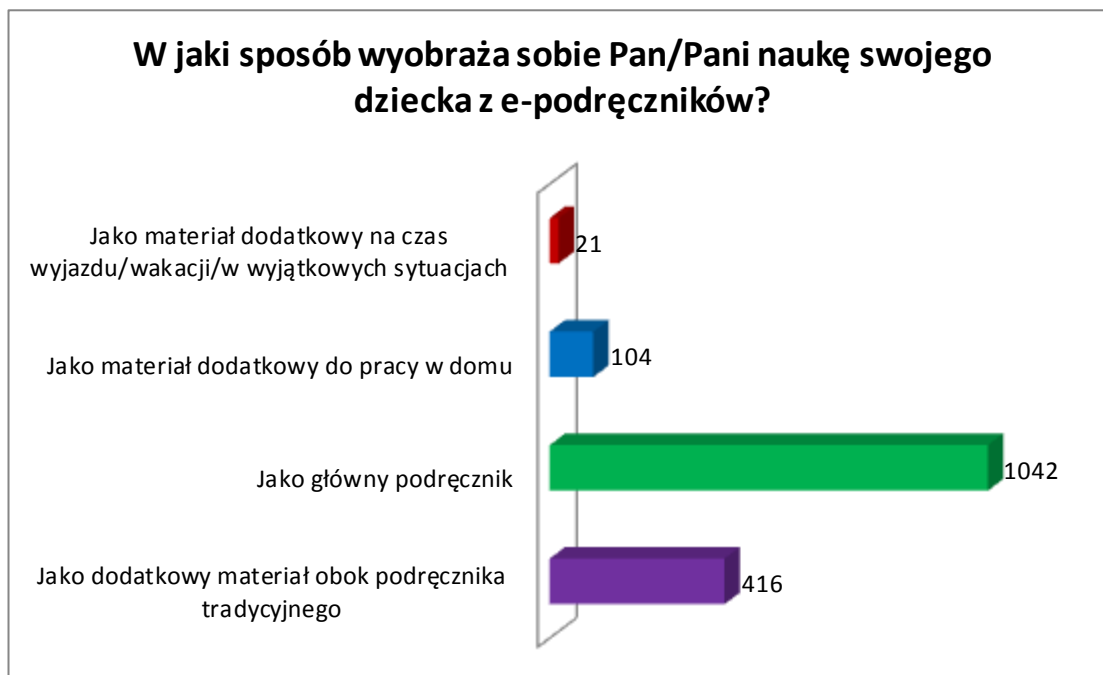
Z odpowiedzi rodziców wynika, że ich dzieci chętnie i często korzystają z komputera. Ponad 50% dzieci spędza przed komputerem przynajmniej 6 godzin tygodniowo. Aż 24% z nich korzysta z komputera powyżej 10 godzin tygodniowo. Aż 44% z rodziców deklaruje, że jest to czas poświęcony na naukę.

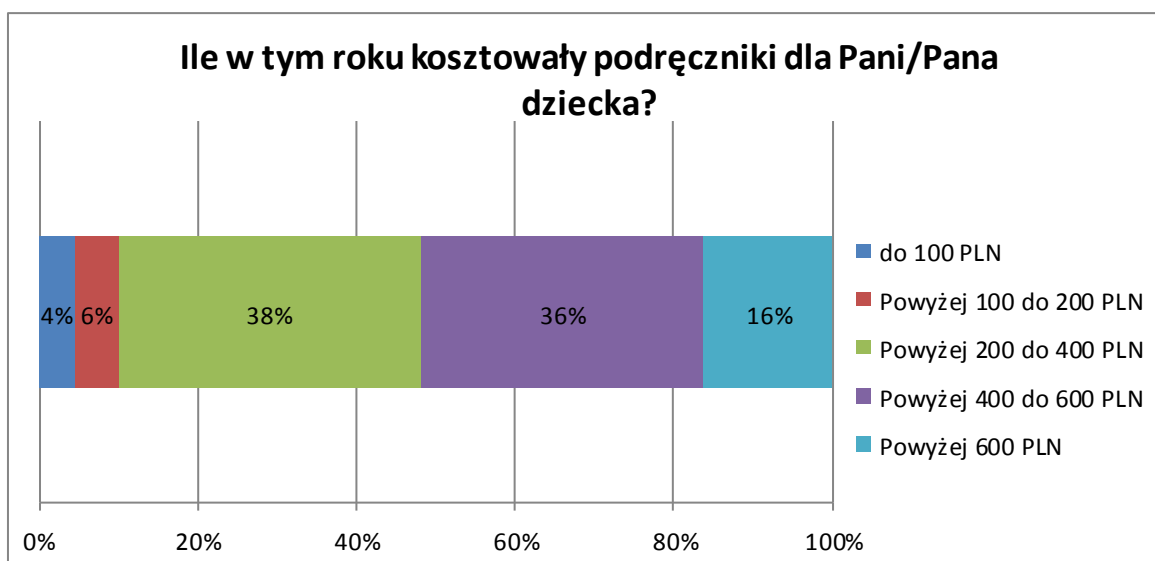
Zdaniem rodziców najczęściej ich dzieci wykorzystują komputer i technologie cyfrowe do wyszukiwania informacji w internecie. Tę odpowiedź wskazało 39% rodziców. Komputer jest także ważnym narzędziem wykorzystywanym do komunikacji z kolegami z klasy w sprawie zadań domowych oraz do pisania wypracowań. Te odpowiedzi zostały wskazane kolejno przez 25% i 19% rodziców. Tylko 3% rodziców odpowiedziało, że ich dziecko wykorzystuje komputer stricte do nauki, a 4% ankietowanych odpowiedziało, że dziecko owszem korzysta z komputera, ale nigdy w celach edukacyjnych.

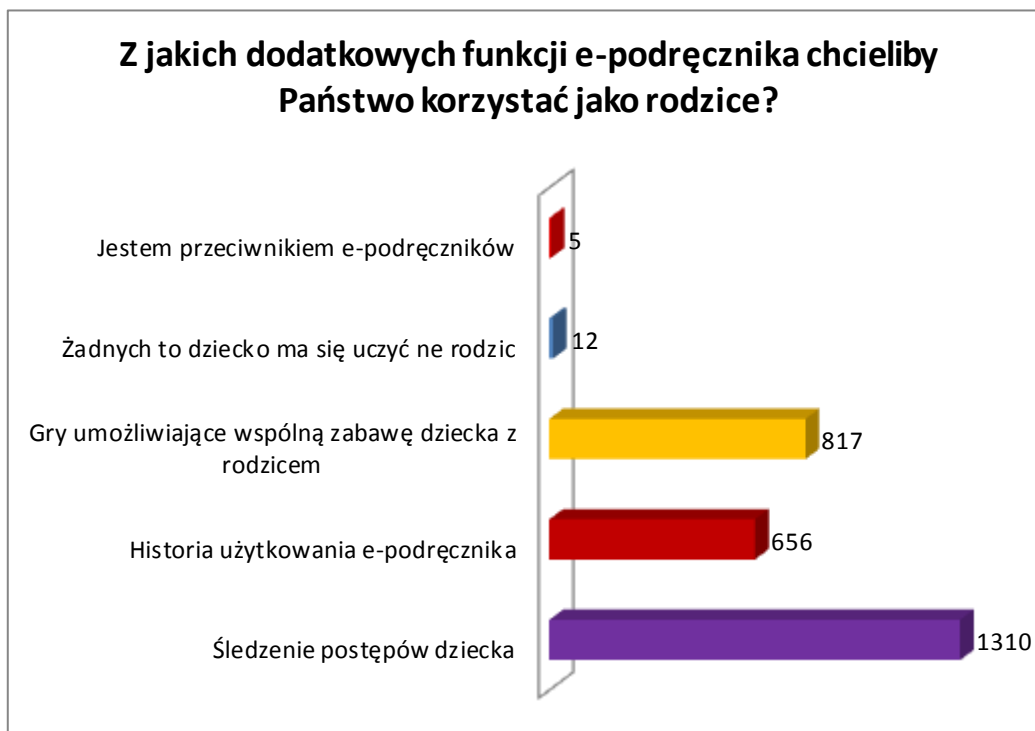
Aż 66% rodziców chciałoby żeby e-podręcznik był podstawowym podręcznikiem, z którego będzie korzystało ich dziecko. 26% procent rodziców chciałoby, żeby dzieci korzystały równoległe z e-podręczników i podręczników tradycyjnych. Tylko 8% uczestników ankiety postrzega e-podręczniki jako materiał dodatkowy, z którego dzieci mogłyby korzystać w domu lub podczas wakacji.

Jeden z powodów dużego entuzjazmu rodziców wobec możliwości wykorzystania e-podręczników to kwestia finansowa. Tylko 10% ankietowanych twierdzi, że koszt wyprawki dla ich dziecka nie przekroczył w tym roku szkolnym 200 zł. Szkolna wyprawka to koszt od 200 do 400 zł dla 38% rodziców. Więcej niż 400 zł za podręczniki dla dziecka zapłaciło 36% ankietowanych rodziców. Dla 16% rodziców był to wydatek powyżej 600 zł.

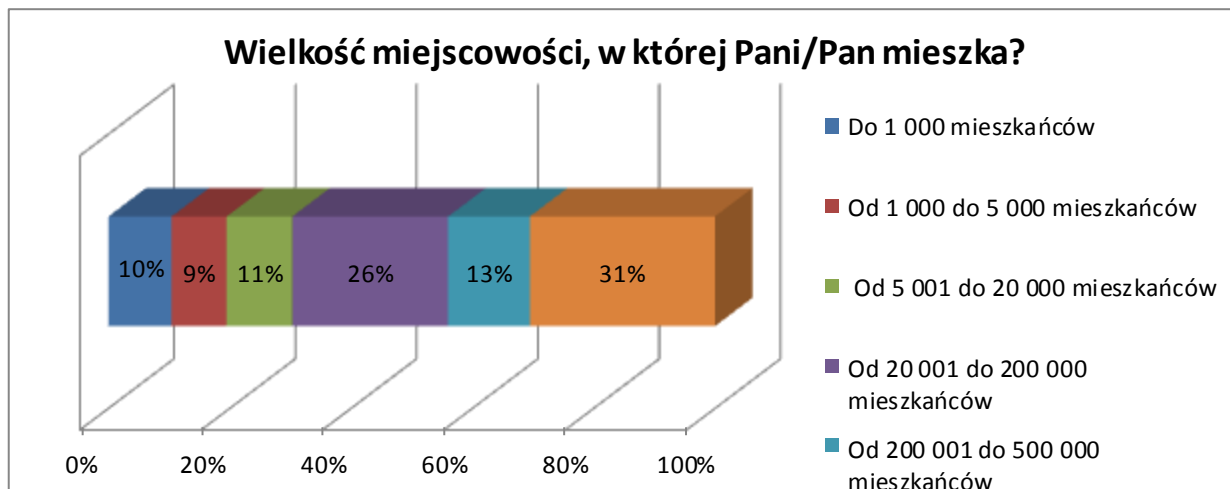

Rodzice, zapytani o funkcje e-podręczników, które byłyby dla nich samych istotne wskazali trzy kluczowe funkcje: możliwość śledzenia postępów dziecka (1310 głosów, 95% ankietowanych rodziców), gry umożliwiające im wspólną zabawę z dzieckiem (817 głosów, 59%) oraz możliwość śledzenia historii użytkowania e-podręczników (656 głosów, 48%).

RODZICE - METRYCZKA

Najliczniej w ankiecie wypowiedzieli się rodzice mieszkający w dużych miejscowościach. Od 200 tys. do 500 tys. i powyżej 500 tys. Łącznie stanowili oni 44% wszystkich rodziców biorących udział w badaniu.

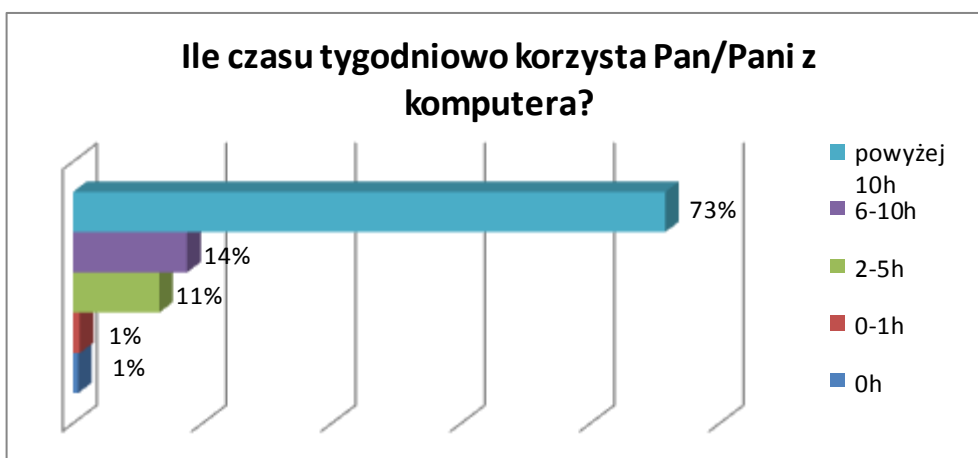

Z poniższego zestawienia wynika że, najdłużej tygodniowo tj. powyżej 10 godzin, przed komputerem siedzą dzieci z miast od 20 tys. do 200 tys. Zaraz za nimi plasują się uczniowie z największych miast. Dzieci z małych miast najczęściej spędzają przed komputerem od 2-5 godzin.

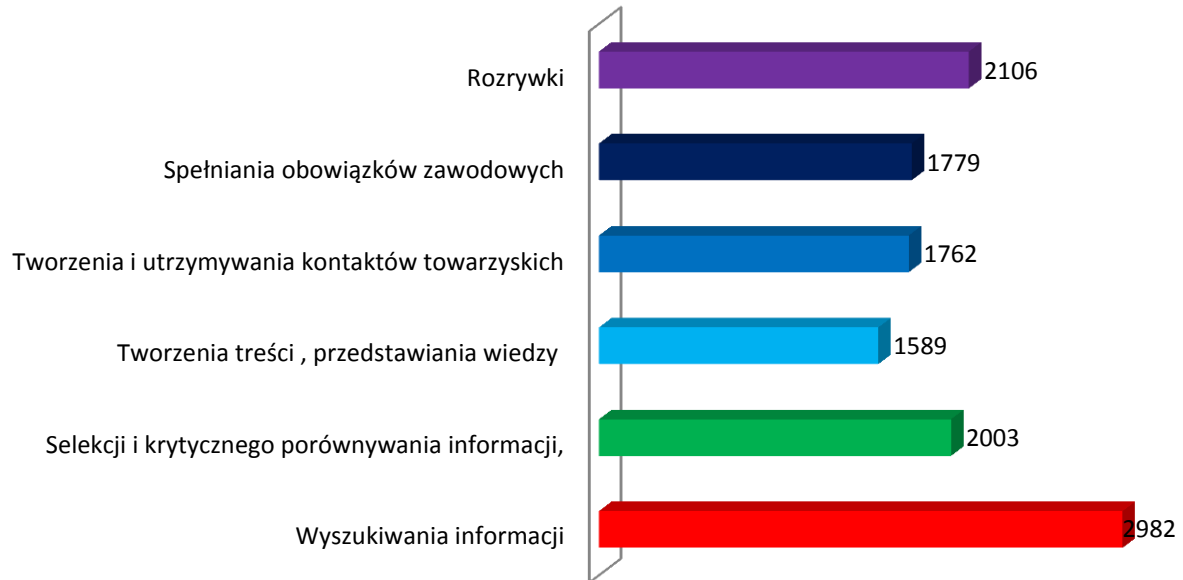
Wielkość miejscowości / liczba godzin spędzana przed komputerem tygodniowo	0h	0-1h	2-5h	6-10h	powyżej 10h
Do 1 000 mieszkańców	2%	9%	44%	29%	16%
Od 1 000 do 5 000 mieszkańców	0%	7%	50%	23%	21%
Od 5 001 do 20 000 mieszkańców	0%	11%	41%	22%	25%
Od 20 001 do 200 000 mieszkańców	0%	6%	34%	27%	33%
Od 200 001 do 500 000 mieszkańców	1,50%	7%	32%	31%	28%
Powyżej 500 000 mieszkańców	2%	5%	40%	25%	29%

UCZNIOWIE I POZOSTAŁE OSOBY

Dla uczniów i innych respondentów, którzy wzięli udział w badaniu, treści cyfrowe są nieodzownym elementem życia codziennego. Aż 73% z nich spędza przed komputerem ponad 10 godzin tygodniowo. Tylko 1% deklaruje, że tygodniowo jest to ok. 1 godziny. Treści cyfrowe mają dla internautów różnorodne zastosowanie. Większość z nich (95% respondentów) w Internecie wyszukuje informacji. Niewiele mniejszy procent uczniów wykorzystuje treści cyfrowe w celach rozrywkowych, selekcji i porównywania informacji, tworzenia i utrzymywania kontaktów towarzyskich i spełniania obowiązków zawodowych.

Do czego wykorzystuje Pan/Pani treści cyfrowe i pomoce multimedialne?

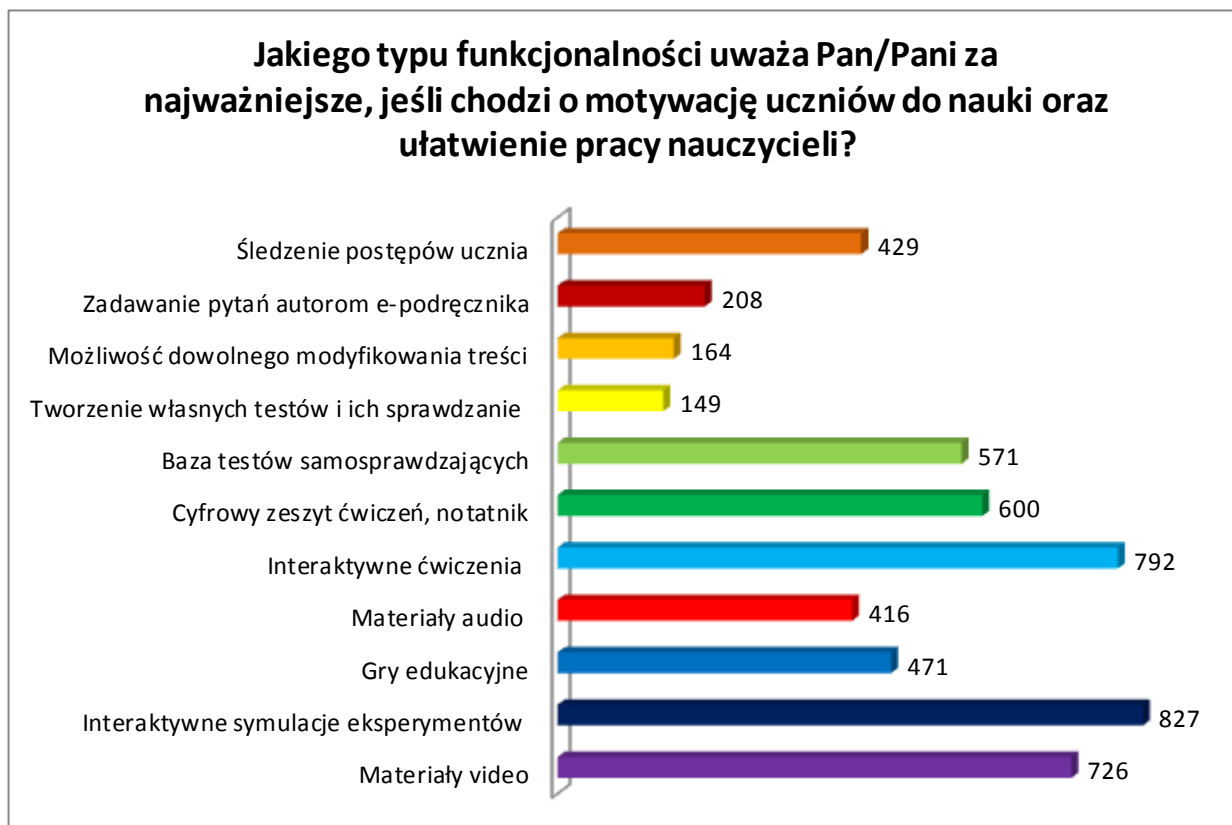
Zdaniem respondentów korzystanie z e-podręczników przede wszystkim przyczyni się do twórczego wykorzystania dostępnych źródeł wiedzy i kreatywnego myślenia – wskazuje na to 726, czyli 23% ankietowanych. Na kolejnych miejscach są: rozwój kreatywności, rozwój umiejętności z zakresu przedmiotów szkolnych i rozwój krytycznego myślenia. Tylko 8 osób spośród 3140 sądzi, że podręczniki nie przyniosą pozytywnych zmian w polskim szkolnictwie.

Czy Pana/Pani zdaniem wykorzystanie e-podręczników może przyczynić się do:

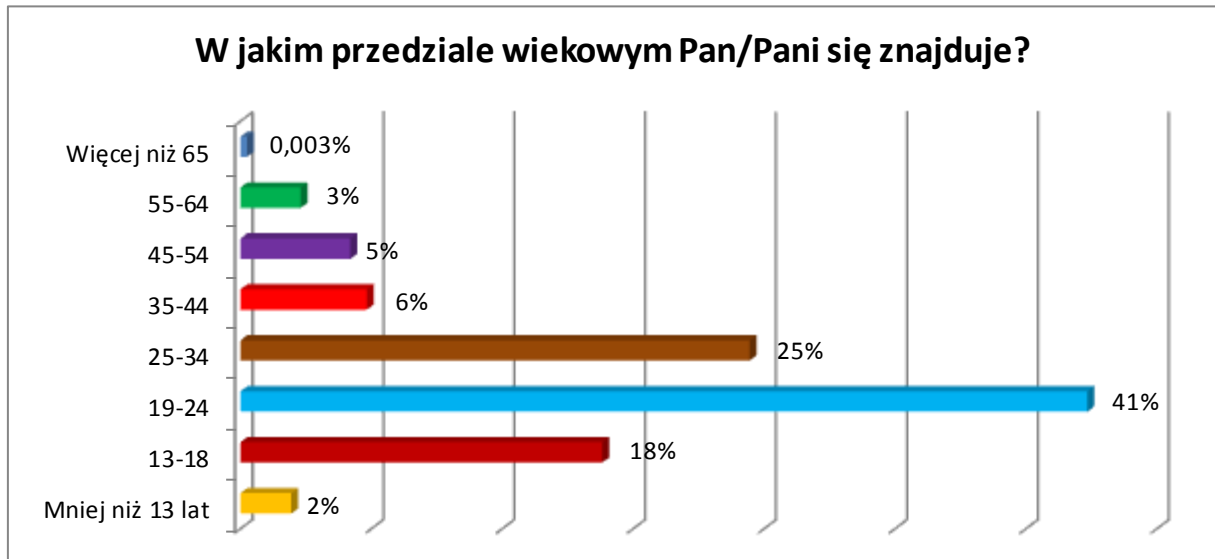

Dla ankietowanych największą zaletą tworzonych e-podręczników byłyby interaktywne symulacje eksperymentów (np. wspomagające nauczanie matematyki lub przyrody), ćwiczenie interaktywne oraz materiały wideo. Te odpowiedzi cieszyły się największą popularnością wśród internautów. Dokładny rozkład głosów respondentów, którzy wzięli udział w badaniu przedstawia poniższy wykres.

UCZNIOWIE, INNE OSOBY – METRYCZKA

W ankiecie zdecydowanie częściej wypowiedzieli się mężczyźni – 69%, przy 31% udziale kobiet. Najliczniej w ankiecie wypowiedziały się osoby powyżej 19 roku życia. Łącznie stanowiły one 80% wszystkich osób biorących udział w badaniu. 20% ankietowanych to osoby poniżej 18 roku życia.

81% ankietowanych posiadało wykształcenie co najmniej średnie.

